

Eurajoki Teknologiapuisto

Arkeologinen inventointi

Sisällys

Sisällys	2
1 Tutkimuksen perustiedot.....	3
1.1 Tiivistelmä.....	3
1.2 Arkisto- ja rekisteritiedot.....	3
2 Johdanto.....	5
2.1 Kohde ja sijainti.....	5
2.2 Tehtävä.....	5
2.3 Menetelmät	5
3 Asutus- ja tutkimushistoria	6
4 Havainnot	9
5 Yhteenveto	12
6 Lähteet.....	13

1 Tutkimuksen perustiedot

1.1 Tiivistelmä

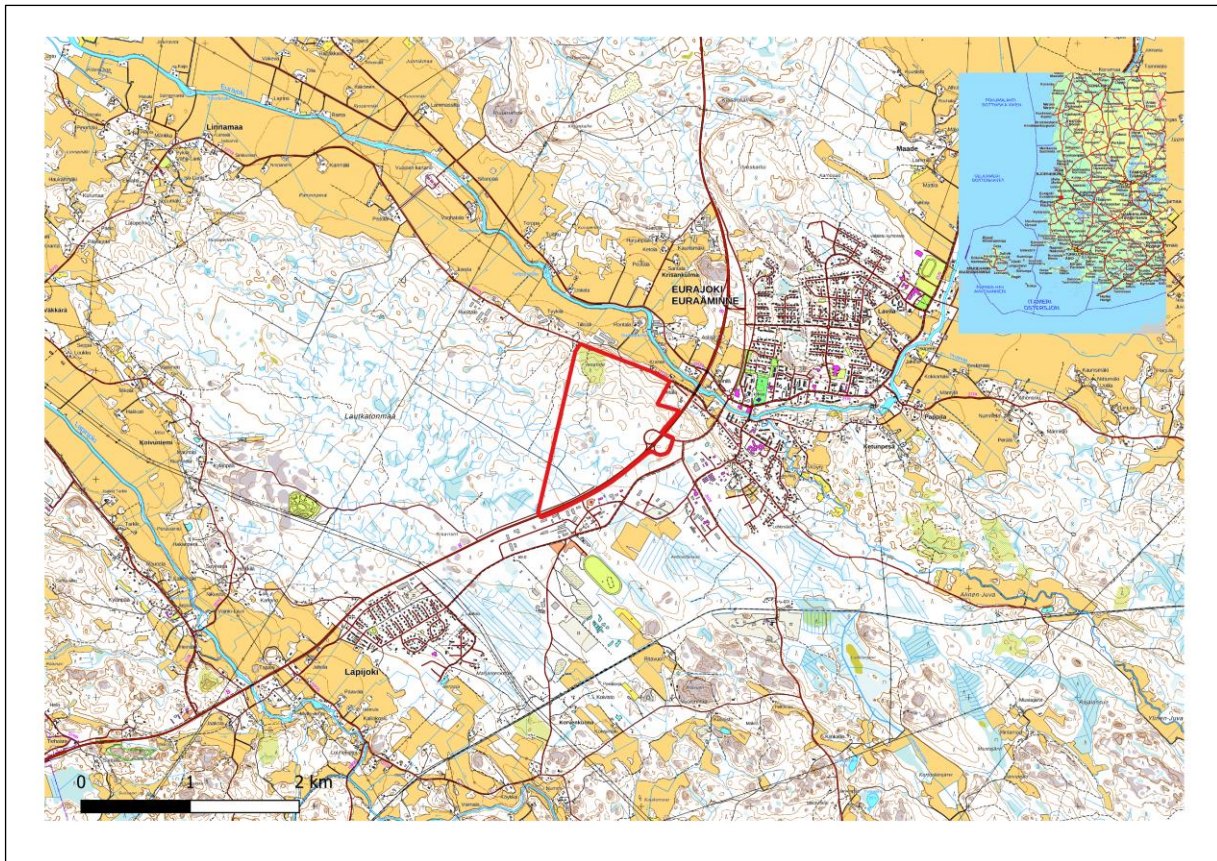
Eurajoen kunta on laatimassa asemakaavaa Eurajoen keskustan lounaispuolelle valtatie 8:n Eurajoen eteläisen eritasoliittymän tuntumaan. Tavoitteena on asemakaavoittaa valtatie varrelle teknologiapuisto, jonne voidaan sijoittaa teollisuuden toimintaa, jonka tilantarve on suuri ja joka ei aiheuta ympäristöhäiriöitä. Lisäksi nykyinen valtatiealue osoitetaan liikennealueeksi vastaamaan nykyistä käyttöä ja tarvetta. Kaava-alueella ei sijaitse yhtään aiemmin tunnettua muinaisjäännettä. Arkeologisessa inventoinnissa käytiin kaava-alue läpi uusien kohteiden tunnistamiseksi. Suunnittelualueelta ei havaittu uusia kiinteitä muinaisjäännetöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita. Inventoinnista vastasi Sweco Finland Oy ja se suoritettiin lokakuussa 2025.

1.2 Arkisto- ja rekisteritiedot

Tutkimuksen tyyppi	Arkeologinen muinaisjäänneinventointi
Tutkimuksen peruste ja tavoite	Eurajoen teknologianpuiston asemakaava-alueen arkeologinen inventointi. Suunnittelualue on topografialtaan sopiva erityisesti varhaismetallikautisten sekä toisaalta historialliselle ajalle ajoittuvien kiinteiden muinaisjäänneiden esiintymiselle
Tutkimuksen tekijä	Sweco Finland Oy, FM Jani Vidgren
Kenttätöön ajankohta	27.-30.10.2025
Työn tilaaja	Eurajoen kunta
Alueen laajuus	118 ha
Koordinaatti- ja korkeusjärjestelmä	ETRS-TM35FIN, korkeus N2000
Taustakartat	Maanmittauslaitoksen Karttakuvapalvelun (WMTS) 10/2025 aineisto Maanmittauslaitoksen 5 p lidar, tuotantoalue Uusikaupunki 2019
Mittaustapa	Käsi GPS
Arkistointitiedot	Alkuperäiset valokuvat: Sweco Finland Oy, Jani Vidgren. Raportti on toimitettu 13.11.2025 Satakunnan museoon ja arkistoitu Swecon laatujärjestelmän mukaisesti.
Aiemmat arkeologiset inventoinnit	Bilund, Antti: Eurajoki ja Rauma, Vt 8 tienparannusalueen arkeologinen inventointi 2022 Laulumaa, Vesa: Eurajoki -Keskustan Lapijoen osayleiskaava-alueen inventointi 2009

Kansikuva: Suunnittelualueen keskiosassa kulkeneen kallioon louhitun kaapelikaivannon kivi, jossa selvä poranjälki. Kuvattu idästä.

Lähestymiskartta

Kuva 1. Hankealueen yleiskartta. Taustakartta Maanmittauslaitos.

3 Asutus- ja tutkimushistoria

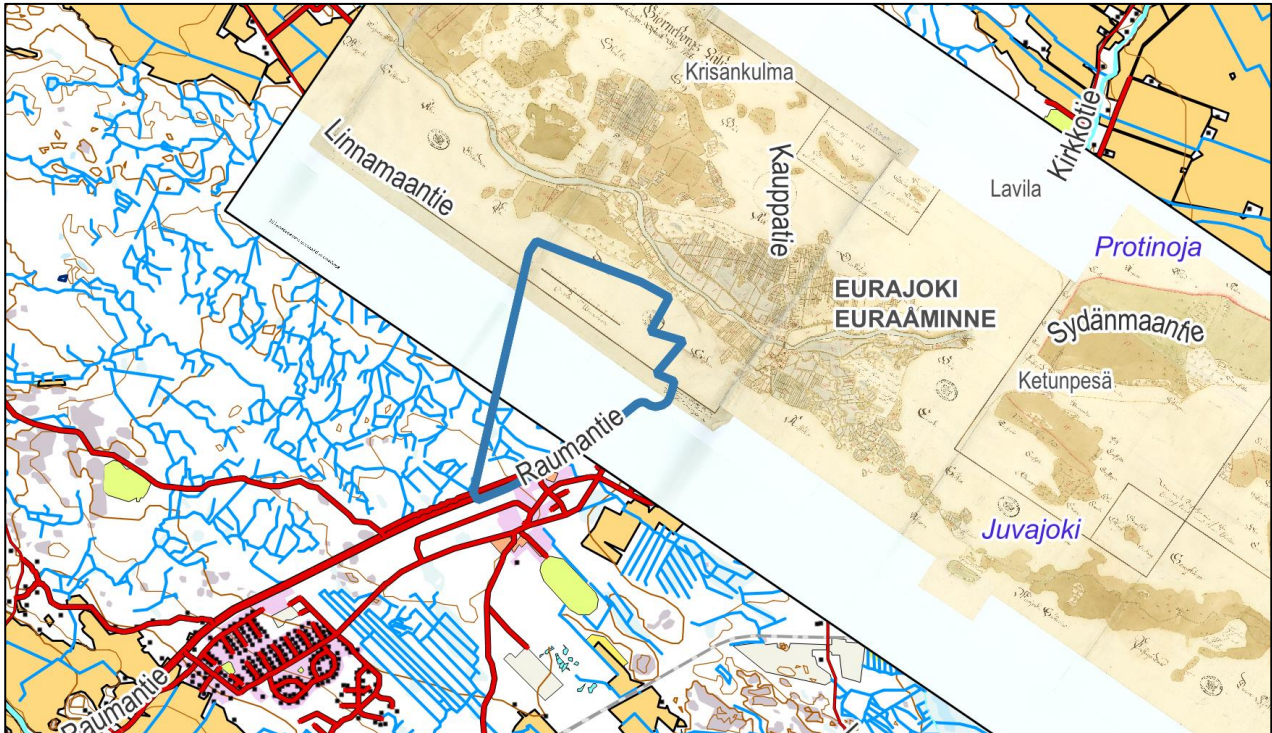
Selvitysalue sijaitsee Eurajoen ja Lapijoen välissä. Alueen korkeus on 20–35 m mpy välillä (korkeusjärjestelmä N2000) ja korkein kohta sijaitsee suunnittelualueen keskellä. Alueen Linnamäentien puoleisin reuna pohjoisessa sijaitsee noin 20 m mpy korkeuskäyrällä ja reunan rinne laskee melko jyrkkänä kohti Eurajoen uomaan. Suunnittelualue on noussut merestä kivikauden lopulla ja varhaismetallikausien aikaan se oli suurehkon saaren pohjois- ja koillisrantaa. Eurajoen nykyisen uoman kohdalla oli tällöin merenlahti.

Alueen topografia on sopivaa varhaismetallikautisten röykkiöiden esiintymiselle. Lisäksi historiallisen ajan muinaisjäännöksiä pidettiin mahdollisina Satakunnan museon lausunnossa 21.8.2025 (PRI2557031, PRIDno-2025-4203).

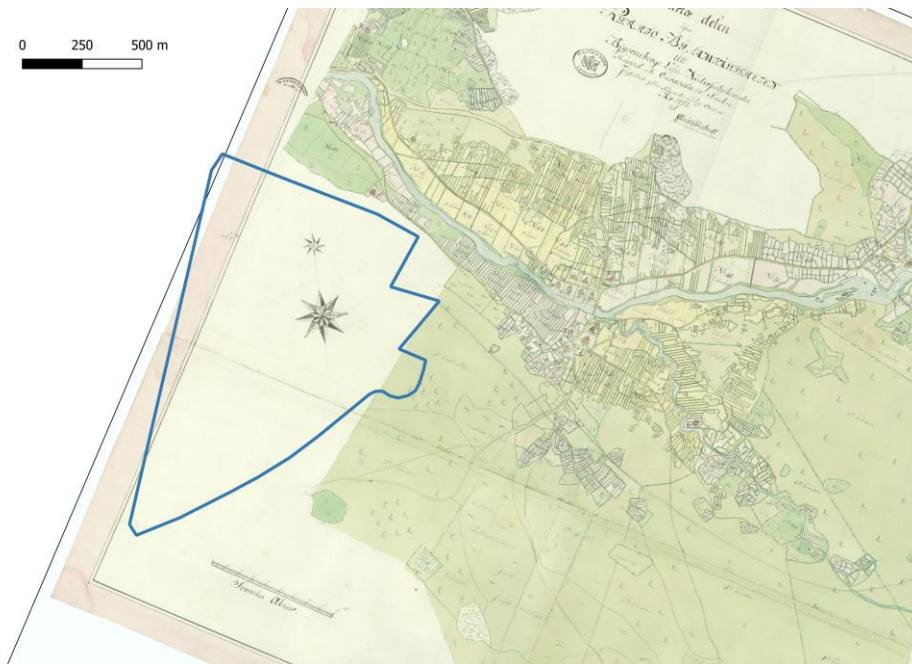
Suunnittelualueen pohjoispuolella Eurajoen molemmilla rannoilla on ollut otollinen alue peltoviljelyyn jo keskiajalta. Ensimmäinen maininta Eurajoesta löytyy Turun tuomiokapitulin mustasta kirjasta vuodelta 1344. Vuonna 1726 Daniel Ekmanin tekemässä maakirjakartassa Eurajoella on merkitty kirkon lisäksi 18 taloa. Suunnittelualue jää kyläasutuksen lounaispuolelle. Muissa 1700–1800-lukujen kartoissa suunnittelu alue on vailla merkintöjä, tai merkitty metsämaaksi Eurajoen rannan läheisyydessä sijainneiden talojen mukaisesti.

Eurajoen historiaa ovat tukineen mm. Ulla Heino, Unto Salo ja Jukka Luoto teoksessa Eurajoen historia I (1987). Suunnittelualueen osayleiskaavainventointi on vuodelta 2009 ja sen suoritti Vesa Laulumaa Museovirastolta. Toinen aluetta sivunnut inventointi on Vt 8 tienparannusalueen arkeologinen inventointi vuodelta 2022. Tämän tutkimuksen teki Antti Bilund Mikrolitti Oy:ltä.

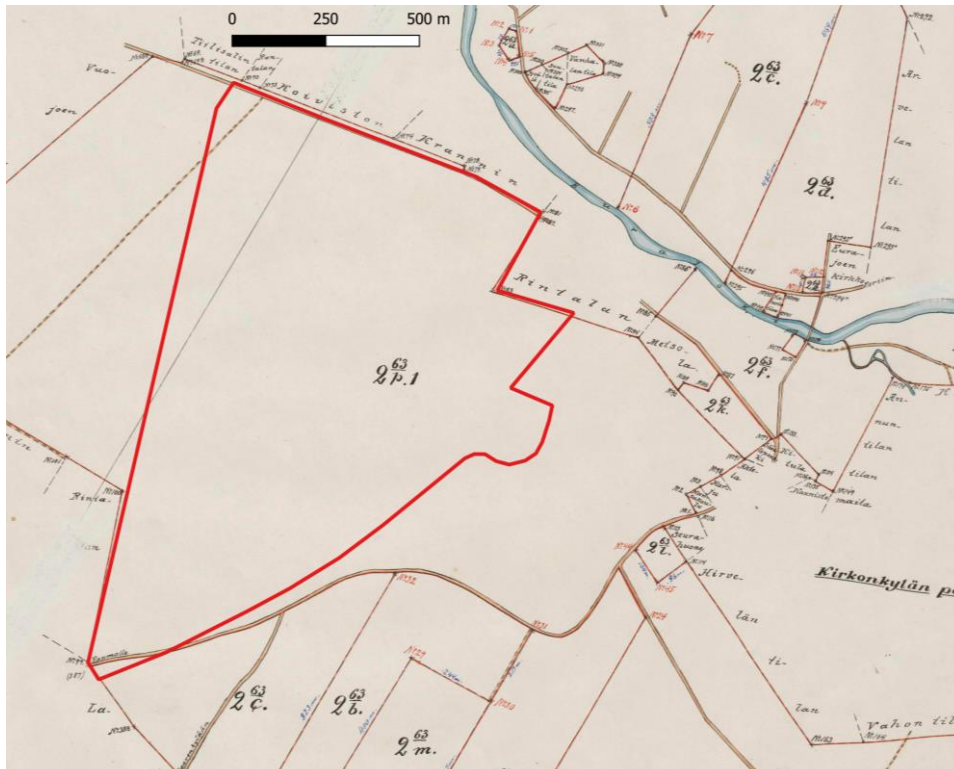
Suunnittelualueelta ei tunneta yhtään kiinteää muinaisjäännöstä eikä löytöpaikkaa. Lähimmät muinaisjäännökset ovat Sikaristit (mj.rek. nro 1000046324), joka sijaitsee n. 700 metriä suunnittelualueesta lounaaseen valtatie 8:n reunalla, sekä Eurajoen Kirkko (mj.rek. nro 1000049725) n. 800 metriä alueen itäpuolella. Sikaristit on röykkiökohde, jossa on kolme mahdollisesti varhaismetallikautista hautaröykkiötä, sekä historiallisella ajalla rakennusmateriaaliksi kasattuja kivikasoja. Eurajoen nykyinen kirkko on 1800-luvun alussa rakennettu, ja paikalla on ollut kolme vanhempaa kirkon rakennusvaihetta keskiajalta alkaen. Kirkonkylän länsipuolen pelloilta läheltä suunnittelualueutta on metallinilmaisinharrastajat tehneet rautakautisia ja keskiaikaisia metalliesinelöytöjä.

Kuva 3. Vuoden 1726 Eurajoen kirkonkylän tiluskartassa näkyy, kuinka asutus sijaitsi jokilaaksossa, ja selvitysalue on ollut takamaata kirkonkylän lounaispuolella.

Kuva 4. Vuoden 1777 Eurajoen kirkonkylän tiluskartassa näkyy myös, kuinka suunnittelualue on kiinni vanhassa asutuksessa, mutta jätetty piirretty karta ulkopuolelle.

Kuva 5. Vuoden 1929 kartassa on kuvattu jokirannassa sijainneiden talojen eteläpuolen metsäpalstat. Suunnittelualueen eteläkärjessä näkyy vanha Rauman tie, joka erottuu vielä vuoden 2019 lidar-maastomallissakin, mutta myöhempi VT8:n ja suunnittelualueelle johtavan Lautkatonmaantien rakentaminen ovat tuhonneet jäljet vanhasta tielinjasta.

4 Havainnot

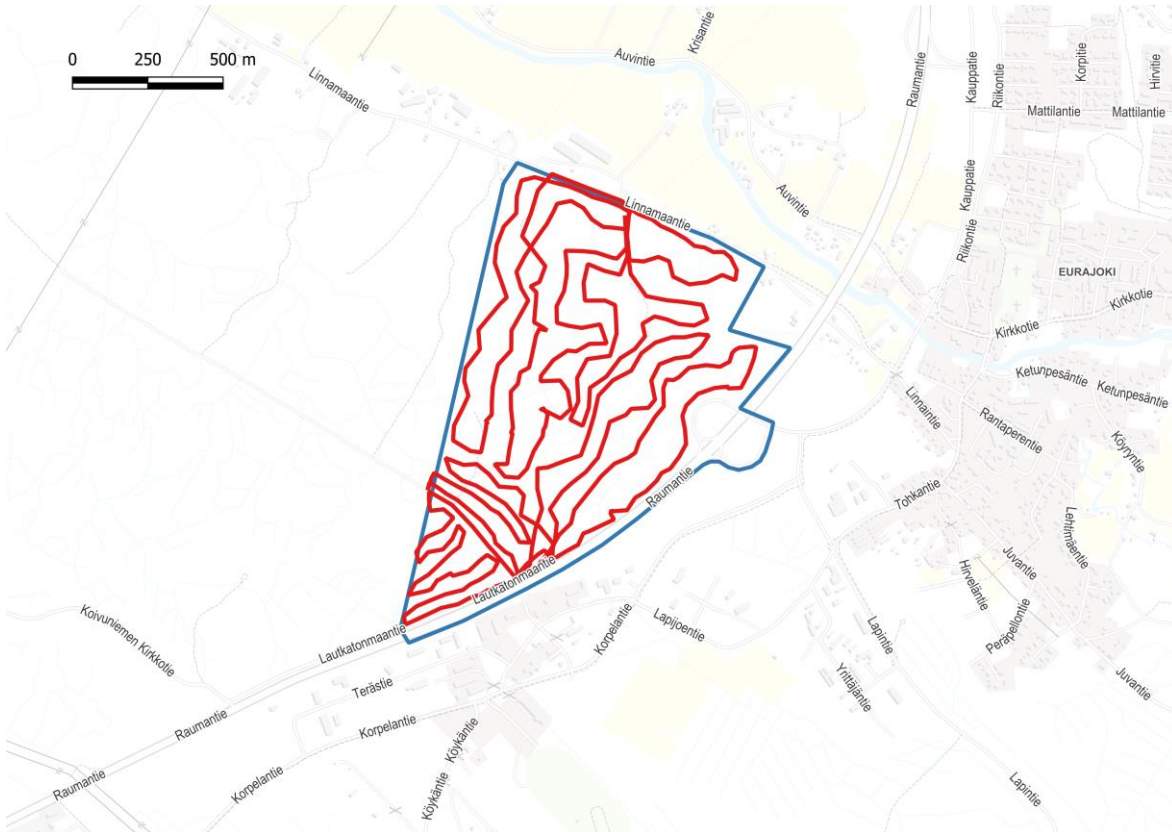
Historiallisten karttojen perusteella alue on ollut metsämaata ja takamaata, jossa ei ole toimintoja ollut. Yksi mahdollinen rajamerkin paikka 1900-luvun alun kartasta merkattiin ylös arkistotyövaiheen aikana maastossa tarkastettavaksi. Samalla paikalla on myös moderni rajapiste. Maastossa paikalta ei löydetty rajapyykkiä, ja siinä kulki nykyinen tie. Alueen keskiosassa on peruskartassa merkitty avokalliota, joka tunnistettiin potentiaalisesti alueeksi varhaismetallikautisille röykkiöille ja käytiin maastossa huolella läpi.

Lidarhavaintoja suunnittelualueelta merkittiin useita. Nämä olivat pääasiassa kuoppia ja niiden lisäksi maastomallissa näkyi muutama suurempi painauma ja kohouma. Kuoppien osalta maastotarkastuksessa havaittiin, että nämä olivat pääasiassa vedellä täyttyneitä kalliolohkeamia, joista maakairalla usein sai kosketuksen kiinteään kalliopintaan. Kohoumat olivat suuria maakiviä tai jäkälän peittämiä kalliopaljastumia.

Maastossa maaperä osoittautui arkeologisten kohteiden osata epäsuotuisaksi. Maaperä on suunnittelualueella pohjoisosassa vaikeakulkuista kivikkoa. Keskiosassa alueella on helppokulkuista metsätalousmaata, jossa oli tämän vuosikymmenen aikaan tehty harvennushakkuu. Maakairalla tutkittaessa kallio tuli melkein heti esiin ohuehkon sammaleisen humusmaan alta. Monin paikoin painanteissa oli seisovaa vettä ja alueella oli runsaasti ojitettu maan kuivaamiseksi talousmetsäksi.

Suunnittelualueen etelä- ja itäosa on nuorta ja tiheää taimikkoa, ja pääasiassa hyvin märkää. Alueen itäreunalla maaperä oli soraa ja hiekkaa. Heti VT 8:n itäpuolella maalaji vaihtui hienoksi hiekaksi. Tällaista hiekkamaata ei suunnittelualueella kuitenkaan ollut kuin hyvin pienellä alueella lähellä uutta Eurajoen eteläistä liittymää ja siellä oli merkkejä vanhasta hiekanotosta. Hiekkakuoppa oli kuitenkin jo täysin umpeen kasvanut.

Suunnittelualueen halki lähes etelä-pohjoissuuntaisena kulkee Posti- ja lennätinlaitoksen vanha kaukoliikennekaapeli. Tästä havaittiin kaksi punaiseksi maalattua metallitolppaa ja näiden välisellä alueella oli avokallioon louhittu kapea ura kaapelin saamiseksi maan alle. Louhitulla kallioalueella oli kolmessa kivessä selvät poranjäljet. Louhinta lienee tapahtunut 1900-luvulla. Myös lidar-maastomallissa näkyy tolppien välisellä alueella linja, jossa kaapeli on maahan kaivettuna.

Kuva 6. Maastossa kuljettu reitti punaisella, suunnittelualue sinisellä. Taustakartta MML.

Kuvat 7–8. Vasen: Eteläinen merkkitolppa länneestä, kuvattu länneestä. Oikea: Pohjoisen merkkitolppa, kuvattu länneestä.

Kuva 9 yllä. Yleiskuva alueen kalliainen keskiosa, avokallioon louhittu väylä kaapelille, kuvattu pohjoisesta.

Kuvat 10–11 alla. Vasen: Maasto on märkää ja painanteisiin kerääntynyt vettä. Tuulenkaatamista ei tehty arkeologisia havaintoja. Oikea: Maa-aineista on monin paikoin hyvin ohuelti kallion päällä.

5 Yhteenveto

Eurajoen teknologiapuiston asemakaavaa varten laaditussa arkeologisessa inventoinnissa ei havaittu uusia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Alueen maaperä oli keski- ja pohjoisosassa kallioinen ja paikoin hyvin kivikkoinen. Koillisosassa havaittiin pienellä alueella hiekkaisempaa maata ja vanhoja hiekanottokuoppia. Eteläinen osa suunnittelualueesta oli tasaista ja soistuvaa sekä hyvin märkää ja soistuvaa, jonka vuoksi alueella oli runsaasti tehty kuivattavia ojalinjoja.

6 Lähteet

Kartat:

Maanmittaushallituksen uudistusarkisto.

MHA U Uudistuskartat ja -asiakirjat. Eurajoki:

A8:9/3-4 Kirkonkylä; Tiluskartta ja selitys (1726-1726)

A8:9/60-69 Kirkonkylä; RN:o 2:63 Heinilä, lohkominen RN:ot 2:84-101, rajakartta ja pöytäkirja (1929-1929)

A8:9/6-29 Kirkonkylä; Kirkonkylän jakokunnan tiluskartta ja jakokirja (1777-1777)

Digitaaliset lähteet:

Kulttuuriympäristön palveluikkuna: <https://www.kyppi.fi>

GTK. Maankamara: <https://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.html>

Kirjalliset lähteet:

Heino, Ulla, Salo, Unto & Luoto, Jukka, "Eurajoen historia I," DIGI - Yleisten kirjastojen digitoimaa aineistoa, viitattu 7. marraskuuta 2025, <https://digi.kirjastot.fi/items/show/124444>

Kulttuuriperinnön palveluikkunan raportit:

Bilund, Antti, 2022. Eurajoki ja Rauma, Vt 8 tienparannusalueen arkeologinen inventointi 2022. Mikroliitti.

Laulumaa, Vesa, 2009. Eurajoki -Keskustan Lapijoen osayleiskaava-alueen inventointi 2009. Museovirasto.

